

ELEKTRON LUG'ATNING TUZILISHI VA TURLARI

Qulmamatova Shaxnoza A'zamjonovna

O'zDJTU ingliz tili 3-fakulteti,

Ingliz tili integrallashgan kursi №3 kafedrası o'qituvchisi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.13336160>

Raqamli asr bizning tilga kirishimiz va ular bilan o'zaro munosabatimizni o'zgartirdi va elektron lug'at resurslari o'rganish, tadqiq qilish va muloqot qilish uchun ajralmas vositaga aylandi. Ushbu raqamli leksikalar an'anaviy qog'oz lug'atidan tashqariga chiqib, keng ko'lamli ehtiyojlarni qondirish uchun dinamik tuzilmalar, interaktiv xususiyatlar va turli xil turlarni taklif etadi.

Ta'lim tizimini uslubiy va dasturiy ta'minotiga yo'naltirilgan ilmiy tadqiqot ishlarida o'quv jarayonini tashkil etish o'tkazish va boshqarishni avtomatlashtirishda elektron ta'lim resurslari markazini tashkil etish muhim ahamiyat kasb etishi ta'kidlanadi A. P. Tixomirov, V. I. Soldatkinlarni fikriga ko'ra chet mamlakatlar ta'lim tizimida kechayotgan jarayonlar tahlili shuni ko'rsatdiki, o'qitish tizimi evolyutsion xarakterga ega bo'lib, masofaviy yoki kompyuterli o'qitish texnologiyasi klassik ta'limdan virtual ta'limga o'tadi

Bosma lug'atlardan farqli o'laroq, elektron lug'at resurslari ko'pincha qulaylik va qulaylikni oshirish uchun murakkab tuzilmalar va ma'lumotlar modellaridan foydalanadi. Bu erda asosiy xususiyatlar:

- * Ma'lumotlar bazasi gigijlash: elektron lug'atlar odatda leksik axborot katta miqdorda saqlash deb relational ma'lumotlar bazalari asosida qurilgan, so'z yozuvlari, shu jumladan,, ta'riflar, misollar, va pronunciations.

- * Qidiruv funktsiyasi: kuchli qidiruv tizimlari foydalanuvchilarga tez-tez avtomatik to'ldirish, Joker belgilarni qidirish va sinonimlarni qidirish kabi rivojlangan xususiyatlarga ega bo'lgan aniq so'zlarni yoki iboralarni tezda topishga imkon beradi.

- * Giperhavolalar: elektron lug'atlar ko'pincha tegishli yozuvlarni ulash uchun giperhavolalardan foydalanadi, o'zaro bog'liq tushunchalar tarmog'ini yaratadi va tilni o'rganishni osonlashtiradi.

- * Multimedia tarkibi: tasvirlar, audio talaffuzlar, videolar va hatto interaktiv mashqlar o'rganish va tushunishni yaxshilaydi, ayniqsa vizual yoki eshitish o'quvchilari uchun.

- * Foydalanuvchi tomonidan yaratilgan tarkib: ba'zi platformalar foydalanuvchilarga leksikografiyaga dinamik va hamkorlikdagi yondashuvni qo'llab-quvvatlab, ta'riflar, misollar va sharhlarni qo'shishga imkon beradi.

Elektron lug'at resurslari dunyosi xilma-xil bo'lib, turli xil o'rganish uslublari, tadqiqot ehtiyojlari va tilni bilish darajalariga mos keladi. Bu erda ba'zi taniqli turlari:

- * Onlayn lug'atlar: bu an'anaviy lug'atlarning raqamli versiyalari bo'lib, ta'riflar, talaffuzlar va misollarni taqdim etadi, ko'pincha sinonimlar ro'yxati, etimologiya ma'lumotlari va audio talaffuz kabi qo'shimcha funktsiyalarga ega.

- * Til o'rganish platformalari: ushbu platformalar foydalanuvchilarga so'z boyligini oshirish va til ko'nikmalarini yaxshilashga yordam beradigan interaktiv mashqlar, gamified learning va shaxsiylashtirilgan ta'lim yo'llarini taklif etadi.

- * Ixtisoslashgan leksikalar: tibbiyot, huquq yoki texnologiya kabi o'ziga xos sohalarga bag'ishlangan ushbu manbalar mutaxassislar va tadqiqotchilar uchun maxsus lug'at, ta'riflar va terminologiyani taqdim etadi.

- * Korpus vositalari: ushbu manbalar lingvistik tadqiqotlar uchun qimmatli so'zlar chastotasi, foydalanish naqshlari va kollokatsiyalar haqida tushuncha berish uchun matn va nutqning keng ma'lumotlar to'plamini tahlil qiladi.

- * Tezaurus va sinonim topuvchilar: ushbu vositalar sinonimlar va tegishli so'zlarning keng doirasini taklif etadi, bu foydalanuvchilarga o'z fikrlarini ifoda etish va so'z boyligini boyitish uchun mukammal so'zni topishga yordam beradi.

Elektron lug'atning afzalliklari quyidagilardan iborat:

- * Mavjudlik: elektron lug'atlar tez internetga kirish bilan har bir kishi uchun mavjud, til o'rganish uchun geografik va moliyaviy to'siqlarni yiqitish.

- * Dinamizm: elektron lug'at resurslari doimiy ravishda yangilanib turishi mumkin, bu tilning dinamik xususiyatini aks ettiradi va yangi so'zlar, ma'nolar va foydalanish shakllarini o'z ichiga oladi.

- * Multimedia integratsiyasi: multimedia elementlarini kiritish o'rganish va tushunishni yaxshilaydi, so'z boyligini egallashni yanada qiziqarli va qulay qiladi.

- * Foydalanuvchilar uchun qulay interfeys: intuitiv qidiruv funktsiyalari va foydalanuvchilar uchun qulay interfeyslar ma'lumotni topish va raqamli leksikonda harakat qilishni osonlashtiradi.

Elektron lug'at manbalari tilni o'rganish, muloqot qilish va tadqiq qilishda inqilob qildi. Ularning dinamik tuzilmalari, interaktiv xususiyatlari va xilma-xil turlari bizning dunyomizni shakllantiradigan so'zlarning boy gobelenini tushunish va qadrlashni kuchaytirish uchun juda ko'p imkoniyatlarni taklif etadi. Texnologiya rivojlanishda davom etar ekan, biz yanada innovatsion va kuchli vositalar paydo bo'lishini kutishimiz mumkin, bu esa raqamli leksikonni o'rganishimizni yanada boyitadi.

Elektron lug'at resurslari til o'rganish, tadqiqot va muloqotga kuchli va dinamik yondashuvni taklif etadi. Ularning interaktiv xususiyatlari, multimedia tarkibi va xilma-xil turlari raqamli leksikonni o'rganish uchun boy va qulay tajribani ta'minlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. A.K.Ibragimov. Catalog of training tasks for training special endurance of
2. young gril handboll players // Academical.An International Multidisciplenary Research Journal 2.35-39p
3. . A.K.Ibragimov, F.I.Mo'minov. Methodology of optimization of trainingfor
4. young players // International Journal For Innovative Engineering and
5. Management Research Vol 10 Issue02, Feb2021 ISSN 2456 – 5083 Page 43-48.
6. 3 R.R.Raxmonov. Distribution of training loads at the stage of competitive
7. preparation for middle runners // ACADEMICIA: An International
8. Multidisciplinary Research Journal <https://saarj.com> ISSN: 2249-7137 Vol. 11,
9. Issue 2, February 2021 Impact Factor: SJIF 2021 = 7.492 Pages 768-777

